

Měnová politika Eurosystemu finančně-právní perspektiva obecně

Měnové a devizové právo
přednáška

Základní pojmy

- **Evropská centrální banka** – oficiální orgán EU, sídlo ve Frankfurtu, měnověpolitická rozhodnutí
- **Evropský systém centrálních bank (ESCB)** – skládá se z ECB a centrální bank všech států EU; „*vymezuje a provádí měnovou politiku EU*“ (v zásadě pouze eurozóny)
- **Eurosystem** – ECB a centrální banky zemí eurozóny

ECB

- **Prezident** – Mario Dragi
- **Rada guvernérů** (governing board) - 6 členů výkonné rady + guvernéři zemí eurozóny
 - Přijímání obecných zásad, Měnověpolitická rozhodnutí, Rozhodnutí o všeobecném rámci dohledu
- **Výkonná rada** (executive board) – prezident, viceprezident + 4 členové
 - Příprava zasedání, provádění MP na základě rozhodnutí a zásad rady guvernérů, výkon svěřených pravomocí
- **Generální rada** – prezident, viceprezident + guvernéři zemí EU
 - „dočasné zřízení“, poradní funkce
- **Rada dohledu**
 - Projednávání otázek dohledu

Cíle měnové politiky „eurozóny“

- Primární cíl: **udržování cenové stability**
- úkol podporovat obecné hospodářské politiky v EU se záměrem přispět k dosažení cílů EU
- cíl vyjádřen ve vztahu ke všem národním bankám členských států EU, tj. i těch, které nespolutvoří Eurosystem

Cenová stabilita v eurozóně

- 1998 – „*cenová stabilita je meziroční nárůst harmonizovaného indexu spotřebitelských cen v eurozóně nižší než 2 %*“
- 2003 – „*inflace pod, ovšem blízko, dvěma procentům ve střednědobém rámci*“

Měnově politické nástroje

- **Standardní:**
- Používání klíčových sazeb:
- Main refinancing operations 1wk (a další, i dlouhodobé)
- Marginal lending facility
- Deposit facility

- Povinné minimální rezervy – jako nástroj aktivně nevyužívány

Měnově politické nástroje

- **Nestandardní:**
- Lze sem řadit deposit facility v záporných hodnotách?
- Různé programy přímých nákupů cenných papírů, např.:
- *Securities markets programme (SMP, 2010-2012)*
- *Outright monetary transactions (OMT, vyhlášení 2012)*
- *Public sector purchase programme (PSPP, 2015)*
- Od počátečné sterilizace následně ustoupeno, kvantitativní uvolňování

Zákaz měnového financování

- Čl. 123 SFEU:
- *Evropské centrální bance nebo centrálním bankám členských států (dále jen "národní centrální banky") se zakazuje poskytovat možnost přečerpání zůstatku bankovních účtů nebo jakýkoli jiný typ úvěru orgánům, institucím nebo jiným subjektům Unie, ústředním vládám, regionálním nebo místním orgánům nebo jiným veřejnoprávním orgánům, jiným veřejnoprávním subjektům nebo veřejným podnikům členských států; rovněž je zakázán přímý nákup jejich dluhových nástrojů Evropskou centrální bankou nebo národními centrálními bankami.*


Soudní přezkum

- Např. Gauweiler (CJEU, C-62/14)
- Stanovil přísné podmínky pro nákupy veřejných dluhopisů
- Nový soudní spor, srpen 2017
- V roce 2018 ECB prohlásila, že do konce roku ukončí přímé nákupy veřejných dluhopisů, negativní sazbu předpokládá nejméně do konce roku 2019



Video

<https://www.youtube.com/watch?v=ZAlyg1I6ohY>



Otázky?

Děkuji za pozornost

JUDr. Johan Schweigl, Ph.D.

Johan.Schweigl@law.muni.cz